

SPS SPECIALUDDANNELSEN

i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje

Uddannelsesordning for **Specialuddannelsen i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje**

i uddannelsesregionerne
Hovedstaden, Sjælland, Syd, Nord
(Region Midtjylland og Region Nordjylland)

Psykiatri

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder

midt
regionmidtjylland

REGION
SJÆLLAND
- vi er til for dig

Indholdsfortegnelse

1. UDDANNELSENS GRUNDLAG OG FORMÅL	5
2. SYGEPLEJERSKENS ANSVARS- OG FUNKTIONSSOMRÅDER	5
3. ADGANGSBETINGELSER	6
3.1 MERITBESTEMMELSER	6
4. UDDANNELSESREGIONER	7
5. UDDANNELSESSTRUKTUR	7
5.1 PERIODE MED TRÆNING OG IMPLEMENTERING I KLINISK PRAKSIS	7
5.2 UDDANNELSENS OPBYGNING	8
6. LÆRING I DE KLINISKE OG TEORETISKE DELE AF UDDANNELSESPERIODERNE	8
6.1 DEN UDDANNELSESTAGENDE SOM DEN AKTIVE PART	8
7. TILRETTELÆGGELSE AF DEN TEORETISKE DEL AF UDDANNELSEN	9
7.1 KRAV TIL DE TEORETISKE UNDERVISERES KVALIFIKATIONER	9
8. TILRETTELÆGGELSE AF DEN KLINISKE DEL AF UDDANNELSEN	9
8.1. KLINISKE UDDANNELSESSTEDER.....	9
8.2 KRAV OG KRITERIER FOR GODKENDELSE AF KLINISKE UDDANNELSESSTEDER	9
8.3 STUDIEBESØG I DEN KLINISKE DEL AF UDDANNELSEN	10
8.4 KRAV TIL DE KLINISKE VEJLEDERES KVALIFIKATIONER	10
9. GENERELT OM BEDØMMELSE	10
9.1 PRØVER I UDDANNELSEN	11
9.2 AFSLUTTENDE EKSAMEN.....	11
9.3 KRAV TIL EKSAMINATOR OG CENSORS KVALIFIKATIONER PÅ UDDANNELSENS TEORETISKE DEL	11
9.4 KLINISKE PERIODER	11
9.5 INDSTILLING TIL AFSLUTTENDE EKSAMEN.....	12
9.6 OMPRØVE OG SYGEEKSAMEN	12
10. MØDEPLIGT OG FRAVÆR	12
11. BEVIS OG TITEL	12
12. UDDANNELSENS FORANKRING	13
13. SPECIALUDDANNELSESRÅDET	13
14. BEKENDTGØRELSE OM UDDANNELSEN	13
15. BEKENDTGØRELSE OM KARAKTERSKALA	13
16. UDDANNELSESPERIODE 1: KLINISK PSYKIATRISK OG BØRNE-/UNGDOMSPSYKIATRISK SYGEPLEJE	13
16.1 LÆRINGSMÅL FOR DEN TEORETISKE UDDANNELSE PÅ 1. UDDANNELSESPERIODE	14
16.2 LÆRINGSMÅL FOR DEN KLINISKE UDDANNELSE PÅ 1. UDDANNELSESPERIODE.....	14
17. RETNINGSLINJE FOR TEORETISK PRØVE I KLINISK PSYKIATRISK SYGEPLEJE	15
17.1 FORMÅL	15
17.2 KRITERIER OG RAMMER FOR UDARBEJDELSE OG AFLEVERING AF TEORETISK PRØVE I KLINISK PSYKIATRISK SYGEPLEJE.	15
17.3 VEJLEDNING	15
17.4 OPGAVENS INDHOLD	16
17.5 OPGAVENS OMFANG	16
17.6 PRØVENS OMFANG	16
17.7 BEDØMMELSE.....	16
17.8 REGLER I FORBINDELSE MED OMPRØVE.....	16
18. UDDANNELSESPERIODE 2: SUNDHEDSPÆDAGOGIK, FORMIDLING OG DIDAKTIK	17

18.1 LÆRINGSMÅL FOR DEN TEORETISKE UDDANNELSE PÅ 2. UDDANNELSESPERIODE	17
18.2 LÆRINGSMÅL FOR DEN KLINISKE UDDANNELSE PÅ 2. UDDANNELSESPERIODE	17
19. RETNINGSLINJE FOR PRØVE I SUNDHEDSPÆDAGOGIK, FORMIDLING OG DIDAKTIK.....	18
19.1 FORMÅL.....	18
19.2 KRITERIER OG RAMMER FOR UDARBEJDELSE OG AFLEVERING AF PRØVE I SUNDHEDSPÆDAGOGIK, FORMIDLING OG DIDAKTIK.....	18
19.3 PRØVENS INDHOLD.....	18
19.4 VEJLEDNING	19
19.5 PRØVENS OMFANG	19
19.6 BEDØMMELSE.....	19
19.7 REGLER I FORBINDELSE MED OMPRØVE.....	19
20. UDDANNELSESPERIODE 3: KVALITETSUDVIKLING OG TVÆRFAGLIGT, TVÆRPROFESSIONELT OG TVÆRSEKTORIEL KOORDINERING OG SAMARBEJDE.....	19
20.1 LÆRINGSMÅL FOR DEN TEORETISKE UDDANNELSE PÅ 3. UDDANNELSESPERIODE	20
20.2 LÆRINGSMÅL FOR DEN KLINISKE UDDANNELSE PÅ 3. UDDANNELSESPERIODE	20
21. RETNINGSLINJE FOR PRØVE I KVALITETSUDVIKLING OG TVÆRFAGLIGT, TVÆRPROFESSIONEL OG TVÆRSEKTORIEL KOORDINERING OG SAMARBEJDE	21
21.1 FORMÅL	21
21.2 KRITERIER OG RAMMER FOR PRØVE I KVALITETSUDVIKLING OG TVÆRFAGLIGT, TVÆRPROFESSIONEL OG TVÆRSEKTORIEL KOORDINERING OG SAMARBEJDE	21
21.3 OPGAVENS INDHOLD	21
21.4 VEJLEDNING	22
21.5 PRØVENS OMFANG	22
21.6 BEDØMMELSE.....	22
21.7 REGLER I FORBINDELSE MED OMPRØVE.....	22
22. UDDANNELSESPERIODE 4: KLINISK, PSYKIATRISK OG BØRNE-/UNGDOMS-, PSYKIATRISK SYGEPLEJE, AFSLUTTENDE EKSAMEN, EVALUERING OG IMPLEMENTERING AF UDDANNELSEN.....	22
22.1 LÆRINGSMÅL FOR UDDANNELSEN PÅ 4. UDDANNELSESPERIODE	23
23. RETNINGSLINJE FOR AFSLUTTENDE EKSAMEN	23
23.1 FORMÅL	23
23.2 KRITERIER OG RAMMER FOR UDARBEJDELSE OG AFLEVERING AF DEN AFSLUTTENDE OPGAVE	23
23.3 VEJLEDNING	24
23.4 OPGAVENS INDHOLD	24
23.5 OPGAVENS OMFANG	24
23.6 PRØVENS OMFANG	24
23.7 BEDØMMELSE.....	25
23.8 REGLER I FORBINDELSE MED OMPRØVE.....	25
BILAG 1.....	1
LBK NR. 731 AF 8. JULI 2019 OM AUTORISATION AF SUNDHEDSPERSONER OG OM SUNDHEDSFAGLIG VIRKSOMHED § 16.....	1
BILAG 2.....	1
TEKNISKE RETNINGSLINJER FOR OPGAVESKRIVNING	1
BILAG 3.....	1
EKSAMENSKLAGER OG ANDRE KLAGER – SAGSBEHANDLING	1
BILAG 4.....	1
FUNKTIONSBESKRIVELSE AF CENSORFORMANDEN VED SPECIALUDDANNELSEN I PSYKIATRISK OG BØRNE- /UNGDOMSPSYKIATRISK SYGEPLEJE.....	1
BILAG 5.....	1

REGLER OG RETNINGSLINJER FOR SAMARBEJDE OM LÆRINGS- OG UDDANNELSEMÆSSIGE PROBLEMSTILLINGER.....	1
BILAG 6.....	1
GODKENDELSE AF KLINISKE UDDANNELSESSTEDER.....	1
BILAG 7.....	1
SÆRSKILT UDDANNELSESFORLØB I BØRNE- OG UNGDOMSPSYKIATRISK SYGEPLEJE	1

1. Uddannelsens grundlag og formål

Uddannelsen er tilrettelagt i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens BEK 1228 af 09/06/2021.

Bekendtgørelse om uddannelse til specialsygeplejerske i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje ([Læs bekendtgørelse](#))

Formålet med specialuddannelsen i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje er, at sygeplejersken udvider sine faglige og kliniske kompetencer med henblik på at varetage funktionsområdet som specialsygeplejerske i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje, og dermed sikrer et fokus på befolkningens mentale sundhed.

De faglige kompetencer indebærer en omfattende viden og kliniske færdigheder, som gør, at sygeplejersken kan udvise ansvarlighed for helhed, kvalitet, samarbejde og koordinering samt tage initiativ til udvikling af den kliniske psykiatriske og børne-/ungdomspsykiatriske sygepleje.

Uddannelsen til specialsygeplejerske i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje skal til enhver tid baseres på accepterede, faglige standarder, nyeste evidens og politiske målsætninger i psykiatrien og børne-/ungdomspsykiatrien i det primære og kommunale sundhedsvæsen.

Uddannelsen er berammet til 1 års fuldtidsstudium svarende til 60 ECTS-point, men planlægges til at strække sig over 1,5 år, hvor de overskydende uger foregår i klinisk praksis, og bruges til at sikre træning og implementering af de nye kompetencer.

Uddannelsen består af 20 ugers teoretisk undervisning, svarende til 35 ECTS point, og 25 ugers klinisk undervisning, svarende til 25 ECTS point.

Uddannelsen skal være afsluttet inden for 6 år efter påbegyndelsen.

2. Sygeplejerskens ansvars- og funktionsområder

Specialsygeplejersken er ansvarlig for sin funktionsudøvelse i henhold til sin autorisation som sygeplejerske, jf. lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.

Funktionsområdet for en specialsygeplejerske i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje omfatter, at sygeplejersken på videregående niveau, svarende til niveau 6 i kvalifikationsrammen for livslang læring, påtager sig et særligt ansvar for befolkningens mentale sundhed inden for den kliniske psykiatriske og børne-/ungdomspsykiatriske sygepleje, herunder:

1. Klinisk psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje
2. Sundhedspædagogik, formidling og didaktik
3. Kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionelt og tværsektorielt koordinering og samarbejde

Funktionsområdet for en specialsygeplejerske i psykiatrisk sygepleje og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje omfatter viden, færdigheder og kompetencer til at:

- Sikre tidlig opsporing og forebyggelse af både psykiatrisk og somatisk sygdom, og som i den kliniske hverdag kan arbejde ud fra overordnede strategier, omsætte disse til handling og kommunikere med samarbejdspartnere.
- Påtage sig ansvar i den kliniske hverdag ift. at sikre helhed, kvalitet, tværfagligt samt tværsektorielt samarbejde og koordinering. Blandt andet skal specialsygeplejerskerne medvirke til understøttelse af det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde mellem somatiske og psykiatriske samt børne-/ungdomspsykiatriske afdelinger eller mellem regioner og kommuner. Herudover skal de ligeledes understøtte tværsektorielt samarbejde med andre aktører.
- Varetage klinisk lederskab ift. komplekse problemstillinger og med udgangspunkt i sundhedspædagogik vejlede, støtte og hjælpe patienter og pårørende samt undervise og vejlede øvrige samarbejdspartnere.
- Udvikle og forbedre klinisk praksis med værdi for patienten, identificere behov for forskning og implementere væsentlige forskningsresultater eksempelvis inden for deeskalering af konfliktsituationer med viden om forebyggelse/brug af tvang, recovery, dobbeltdiagnoser, brugerinddragelse, udfordringer ift. social ulighed og sundhedsteknologi.
- Sikre høj klinisk sygeplejefaglighed og sikkerhed inden for medicinbehandling.

3. Adgangsbetingelser

Til specialuddannelsen kan optages ansøgere, der opfylder følgende betingelser:

- Bestået dansk eller udenlandsk eksamen i sygepleje på bachelorniveau eller dansk eller udenlandsk eksamen i sygepleje suppleret med videnskabsteori og -metode på diplomniveau.
- Dansk autorisation som sygeplejerske
- Mindst 2 års fuldtids klinisk erhvervs erfaring som sygeplejerske eller tidsmæssigt tilsvarende inden for psykiatrisk eller børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje
- Aftale med arbejdsgiveren om deltagelse i teoriundervisningen og om systematisk og vejledt klinisk uddannelse under specialuddannelsen.

3.1 Meritbestemmelser

Specialuddannelsesrådet i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje kan, efter en individuel vurdering, give merit for teoriundervisning på baggrund af dokumenteret, gennemført undervisning, og

for erhvervede kliniske kompetencer fra anden uddannelsesstilling eller ansættelser. Opnået merit for dele af uddannelsen kan medføre en tidsmæssig afkortning af den samlede uddannelse.

Merit skal ansøges skriftligt forud for uddannelsens påbegyndelse.

4. Uddannelsesregioner

Specialuddannelsen udbydes i fire uddannelsesregioner i Danmark:

- Uddannelsesregion Hovedstaden
- Uddannelsesregion Sjælland
- Uddannelsesregion Syd
- Uddannelsesregion Nord (Region Nordjylland og Region Midtjylland)

5. Uddannelsesstruktur

Uddannelsen er tilrettelagt med veksling mellem teoretisk og klinisk uddannelse. Uddannelsen består af fire uddannelsesperioder, som er fordelt således:

Uddannelsesperiode 1:

Klinisk psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje svarende til 23 ECTS point

Uddannelsesperiode 2:

Sundhedspædagogik, formidling og didaktik svarende til 10 ECTS point

Uddannelsesperiode 3:

Kvalitetsudvikling samt tværfaglig, tværprofessionel og tværsektoriel koordinering og samarbejde svarende til 17 ECTS point

Uddannelsesperiode 4:

Psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje, afsluttende eksamen, evaluering og implementering af uddannelsen svarende til 10 ECTS point

5.1 Periode med træning og implementering i klinisk praksis

Uddannelsen er berammet til 1 års fuldtidsstudium, men uddannelsen strækker sig over 1,5 år, hvor de overskydende uger skal foregå i klinisk praksis, og skal bruges til at sikre træning og implementering af de nye kompetencer erhvervet gennem uddannelsesforløbet.

De overskydende uger placeres i forlængelse af uddannelsens 3. uddannelsesperiode, og er ikke en del af den ordinære uddannelse. Den uddannelsestagende er derfor ansat i egen enhed, og efter perioden med træning og implementering af nyerhvervede kompetencer, genoptages uddannelsen og afsluttes med en eksamen.

Perioden med træning og implementering i klinisk praksis efterfølges af 4. uddannelsesperiode, hvor uddannelsen afsluttes med en kombineret skriftlig og mundtlig, individuel eksamen med udgangspunkt

i den uddannelsesstagendes egen praksis. Den uddannelsesstagende er ikke deltagende i klinisk praksis i 4. uddannelsesperiode.

5.2 Uddannelsens opbygning

Uddannelsesperiode 1				Uddannelsesperiode 2		Uddannelsesperiode 3			
Klinisk psykiatrisk og børne- og ungdomspsykiatrisk sygepleje				Sundhedspædagogik, formidling og didaktik		Kvalitetsudvikling samt tværfagligt, tværprofessionelt, og tværsektoriel koordinering og samarbejde			
Teori 6 uger	Klinik 2 uger	Teori 4 uger	Klinik 5 uger	Teori 4 uger	Klinik 5 uger	Teori 4 uger	Klinik 2 uger	Teori 2 uger	Klinik 6 uger
Træning og implementering i klinisk praksis 23 uger (inkl. ferie)									
Uddannelsesperiode 4									
Klinisk psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje, afsluttende eksamen, evaluering og implementering Teori og klinik 5 uger									

6. Læring i de kliniske og teoretiske dele af uddannelsesperioderne

Samspillet mellem læring i teori og klinik er en forudsætning for, at den uddannelsesstagende gennem uddannelsens faglige og pædagogiske progression udvikler viden, færdigheder og kompetencer inden for klinisk, psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

Uddannelsen er planlagt, så der kontinuerligt veksles mellem bearbejdning af teoretiske og kliniske aspekter af de sygeplejefaglige problemstillinger, og det er gennem den uddannelsesstagendes aktive deltagelse i de komplekse patientforløb i klinisk praksis, at læring understøttes, hvilket fremmer transfer mellem læringen i det kliniske og det teoretiske rum.

6.1 Den uddannelsesstagende som den aktive part

Den uddannelsesstagende har, i et tæt samarbejde med klinikken, en central rolle i designet af eget uddannelsesforløb. Den uddannelsesstagende får mulighed for at fordybe sig i en eller flere sygeplejefaglige problemstillinger fra egen praksis.

Den teoretiske del af uddannelsen er bygget op således, at den giver en række læringsmuligheder for selvstændigt, og under vejledning, at sammensætte forskellige læringsaktiviteter, og der trænes her igennem til, at udvikle kompetencer inden for feedback, peerfeedback og selvevaluering.

7. Tilrettelæggelse af den teoretiske del af uddannelsen

Den uddannelsestagedes viden om og erfaringer fra praksis er afsættet for arbejdet i de teoretiske perioder. Det betyder, at den uddannelsestagede, kontinuerligt inddrager aspekter fra praksis i analyse, diskussion og vurdering af ny viden. Viden skal her forstås bredt, som forskningsbaseret viden, såvel som andre former for viden f.eks. erfaringsbaseret viden og faglig dømmekraft.

Gennem analyse, diskussion og vurdering opnår den uddannelsestagede nye perspektiver på de kliniske problemstillinger, og udleder nye handlemuligheder for sygeplejen.

7.1 Krav til de teoretiske underviseres kvalifikationer

- Master-, kandidat- eller ph.d.-niveau eller anden relevant specialviden inden for det specialpsykiatriske område.

8. Tilrettelæggelse af den kliniske del af uddannelsen

Den uddannelsestagede bringer nye perspektiver og handlemuligheder, der er udviklet i den teoretiske del af uddannelsen, med tilbage i egen enhed. De nye perspektiver og handlemuligheder udfordres typisk, når den uddannelsestagede møder uforudsigeligheden og kompleksiteten i praksis. Det er derfor afgørende for udvikling af nye færdigheder og kompetencer, at den uddannelsestagede, gennem deltagelse i sygeplejen, afprøver og udvikler perspektiver og handlemuligheder.

Gennem planlægning, udførelse og evaluering af sygepleje i komplekse forløb opstår nye spørgsmål, der løbende bearbejdes i den kliniske del, og tages med til den næste teoretiske periode. Vejledning hos klinisk vejleder er en forudsætning for den uddannelsestagedes kontinuerlige bearbejdning af de kliniske problemstillinger i den kliniske del af uddannelsen.

I vejledningen afprøver og udvikler den uddannelsestagede sin argumentation, og aftaler løbende de næste skridt i udviklingen af kompetencer og færdigheder. Den uddannelsestagede diskuterer også løbende sygeplejen med kollegaer, samarbejdspartnere og nærmeste leder.

Nærmeste leder er en vigtig samarbejdspartner gennem hele uddannelsen, idet læringsforløbet, som uddannelsestagede tager afsæt i at kvalificere kliniske, sygeplejefaglige problemstillinger med afsæt fra egen praksis.

8.1. Kliniske uddannelsessteder

Læring i de kliniske perioder tager afsæt i den uddannelsestagedes ansættelsessted og de planlagte studiebesøg.

8.2 Krav og kriterier for godkendelse af kliniske uddannelsessteder

Fastlagte krav og kriterier til kliniske uddannelsessteder:

- Uddannelsesstedet giver mulighed for, at den uddannelsestagende løbende og i omfattende grad kan være deltagende i den kliniske sygepleje, herunder deltage i komplekse og uforudsigelige forløb.
- Uddannelsesstedet giver mulighed for, at den uddannelsestagende er deltagende i det kliniske arbejde ud fra de formulerede læringsmål for den enkelte uddannelsesperiode.
- Uddannelsesstedet giver mulighed for, at den uddannelsestagende deltager i vejledning hos en eller flere af specialuddannelsens godkendte og udpegede kliniske vejledere.
- Uddannelsesstedet giver mulighed for, at den uddannelsestagende i den sidste del af hver uddannelsesperiode kan undervise/videns dele om det opnåede læringsudbytte til relevante samarbejdspartnere.

8.3 Studiebesøg i den kliniske del af uddannelsen

Den uddannelsestagende skal, i den kliniske del af uddannelsen, planlægge studiebesøg med udgangspunkt i døgnbaserede, akutte, ambulante, kommunale og udgående psykiatriske og børne-/ungdomspsykiatriske funktioner eller relevante kommunale tilbud/boformer. Studiebesøgene planlægges med udgangspunkt i den kliniske problemstilling og i et samarbejde med den kliniske vejleder. Studiebesøgene skal sikre et varieret patientforløb og grundlag.

Udover klinisk vejledning og studiebesøg indgår pensumkrav og litteratursøgning m.v. også i den kliniske del.

8.4 Krav til de kliniske vejlederes kvalifikationer

- Autorisation som sygeplejerske
- Specialuddannelse i psykiatrisk sygepleje, master- eller kandidatuddannelse
- Erfaring inden for psykiatrisk sygepleje og med tilknytning til området
- Fagligt, personligt og ajourført viden i relation til funktionen

9. Generelt om bedømmelse

På specialuddannelsen afholdes følgende:

- Teoretisk prøve i klinisk psykiatrisk sygepleje
- Prøve i sundhedspædagogik, formidling og didaktik
- Prøve i kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde
- Afsluttende eksamen
- Bedømmelse af hver af de tre kliniske perioder

9.1 Prøver i uddannelsen

Teoretisk prøve i klinisk psykiatrisk sygepleje afvikles i slutningen af uddannelsesperiode 1. Prøve i sundhedspædagogik, formidling og didaktik afvikles i slutningen af uddannelsesperiode 2. Begge prøver er individuelle, og omfatter udarbejdelse af en skriftlig opgave. Den teoretiske prøve i klinisk psykiatrisk sygepleje danner desuden grundlag for en mundtlig eksamination.

Begge prøver bedømmes med intern censur, og efter 7-trinsskalaen iht. den til enhver tid gældende karakterskala, jf. Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen).

Prøve i kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde afvikles på uddannelsesperiode 3, og udarbejdes og afvikles i grupper, men med individuel bedømmelse.

Prøven bedømmes med intern censur og med karakteren bestået/ikke-bestået.

9.2 Afsluttende eksamen

Eksamen er en kombineret, skriftlig og mundtlig individuel eksamen, der skal tage udgangspunkt i den uddannelsestagedes egen praksis. Den afsluttende, skriftlige opgave skal omhandle en klinisk, sygeplejefaglig problemstilling inden for funktionsområdet. Den udarbejdes og afleveres i uddannelsens sidste periode.

Eksamen bedømmes af ekstern censor og eksaminator efter 7-trinsskalaen iht. den til enhver tid gældende karakterskala, jf. Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen).

Det er ikke tilladt, for hverken den uddannelsestagede, eksaminator eller censor at optage lyd eller billeder under en prøve/eksamen, medmindre optagelserne indgår, som en del af prøveforløbet.

9.3 Krav til eksaminator og censors kvalifikationer på uddannelsens teoretiske del

- Dansk autorisation som sygeplejerske.
- Kandidat- eller masterniveau.
- Være fagligt, pædagogisk og personligt ajourført i relation til funktionen.
- Erfaring inden for psykiatrisk sygepleje og med tilknytning til område

9.4 Kliniske perioder

De kliniske perioder bedømmes af en klinisk vejleder, som vurderer opfyldelsen af læringsmålene for perioden ved afslutningen af hver af de kliniske uddannelsesperioder. Den kliniske vejleder afgiver en skriftlig vurdering af den uddannelsestagedes opnåelse af de målbeskrevne kompetencer til uddannelsesstedet. Standpunktet bedømmes bestået/ikke bestået. Bedømmelsen sker efter den til

enhver tid gældende karakterskala, jf. Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen).

9.5 Indstilling til afsluttende eksamen

For at kunne indstilles til afsluttende eksamen skal såvel klinisk uddannelse, teoretisk prøve i klinisk, psykiatrisk sygepleje, prøve i sundhedspædagogik, formidling og didaktik, og prøve i kvalitetsudvikling, tværfagligt, tværprofessionel og tværsektoriel koordinering og samarbejde være gennemført/bestået.

9.6 Omprøve og sygeeksamen

Den uddannelsestagende kan indstille sig til den teoretiske prøve i klinisk, psykiatrisk sygepleje, prøve i sundhedspædagogik og formidling, prøve i kvalitetsudvikling, undervisning og vejledning samt tværfagligt, tværprofessionelt og tværsektorielt koordinering og samarbejde samt den afsluttende eksamen 3 gange.

En ikke godkendt/bestået klinisk uddannelsesperiode forlænges i nødvendigt omfang efter nærmere aftale mellem parterne.

Sygeeksamen kan tilbydes, hvis der foreligger dokumentation i form af lægeerklæring.

10. Mødepligt og fravær

Der er mødepligt på uddannelsen, og ved fravær gælder de samme ansættelsesforhold, som den uddannelsestagende er ansat under.

Fravær over 10 pct., fra henholdsvis teoretisk- og klinisk uddannelse gældende i hver af de 4 uddannelsesperioder, udløser efter lederen af uddannelsens vurdering krav om at udarbejde:

- En stillet skriftlig opgave med afsæt i en teoretisk bearbejdning af de forsømte fagområder/temaer/klinikdage

eller

- En forlængelse af uddannelsestiden svarende til fraværet

11. Bevis og titel

Specialuddannelsesrådet i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje har ansvar for, udstedelse af et af Sundhedsstyrelsen godkendt uddannelsesbevis for uddannelsens gennemførelse.

Den, der har gennemført specialuddannelsen, gives betegnelsen "Specialsygeplejerske i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje". Den engelske titel er: "Postgraduate Mental Health Nurse".

12. Uddannelsens forankring

Sundhedsstyrelsen fører tilsyn med tilrettelæggelsen og gennemførelsen af specialuddannelsen. Sundhedsstyrelsen kan som tilsynsmyndighed anmode Specialuddannelsesrådet og de godkendte censorer om oplysninger om uddannelsesvirksomheden.

Styrelsen for Patientsikkerhed fører register over sygeplejersker, der har gennemført specialuddannelsen.

Uddannelsesstedet fører fortegnelse over de til uddannelsen optagne sygeplejersker, og har en fortegnelse over udstedte beviser. Uddannelsesstedet indberetter til Styrelsen for Patientsikkerhed hvilke sygeplejersker, der har gennemført uddannelsen til specialsygeplejerske i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

13. Specialuddannelsesrådet

Specialuddannelsesrådet sammensættes af repræsentanter fra de ansættende myndigheder og personer med viden inden for psykiatri og børne-/ungdomspsykiatrisk område, herunder mindst:

- 1 repræsentant fra hver af de fem regioner
- 1 repræsentant fra kommunerne
- 2 repræsentanter fra relevant fagligt selskab
- 4 repræsentanter fra de godkendte uddannelsesinstitutioner (lederne af uddannelsen)
- 4 repræsentanter fra de kliniske uddannelsesansvarlige (ledere), en fra hver uddannelsesregion
- 1 repræsentant for de uddannelsestagende

Ved forfald kan en substitut sendes.

14. Bekendtgørelse om uddannelsen

Gældende bekendtgørelse, BEK nr. 1228 af 09/06/21, om uddannelse til specialsygeplejerske i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje. ([Læs bekendtgørelse](#))

15. Bekendtgørelse om karakterskala

Gældende bekendtgørelse, BEK nr. 1125 af 04/07/2022 om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og forskningsministeriets område. ([Læs bekendtgørelse](#))

16. Uddannelsesperiode 1: Klinisk psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje

Uddannelsesperiode 1 består af 10 ugers teoretisk uddannelse og 7 ugers klinisk uddannelse.

Formålet med 1. uddannelsesperiode er, at den uddannelsestagende videreudvikler sine erhvervsrettede kompetencer i klinisk, psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

Den uddannelsesstagende skal have blik for den samfundsmæssige udvikling og befolkningens mentale sundhed, og skal opnå viden om den psykiatriske patients særlige situation og reaktionsmønstre, etiske dilemmaer knyttet til det at få en psykiatrisk sygdom, sygeplejeteorier og begreber, teorier og modeller for sundhedsfremme, forebyggelse og recovery, kunne analysere patientsituationer og anvende relevant teori og metode i løsningen af kliniske problemstillinger med udgangspunkt i praksis.

Den uddannelsesstagende skal inden for det diagnostiske område kunne bidrage selvstændigt til psykopatologiske udredninger af patienten, og udmønte dette i sygeplejen.

16.1 Læringsmål for den teoretiske uddannelse på 1. uddannelsesperiode

Mål for perioden:

- Opnår forståelse for den behandlingsmæssige udvikling, der finder sted inden for udvalgte områder af klinisk, psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje, såvel nationalt, som internationalt, med henblik på refleksion over aktuelle udfordringer, muligheder og begrænsninger.
- Har viden om, og kan redegøre for og reflektere over psykopatologi, differentialdiagnoser, den diagnostiske proces samt anvendte diagnostiske instrumenter.
- Har viden om og forståelse for betydningen af tidlig opsporing og forebyggelse af både psykiatrisk og somatisk sygdom.
- Har viden om relevant sygeplejeteori med henblik på inddragelse af denne i klinisk, psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.
- Har viden og forståelse for betydningen af en patientinvolverende sygepleje med henblik på at fremme den patientoplevede og faglige kvalitet i sygeplejen.
- Har viden om forskellige videnskabsteoretiske tilgange og metoder med henblik på nuanceret anvendelse i praksis.
- Opnår forståelse af betydningen af relationerne mellem patient, pårørende og sundhedsprofessionelle, og har viden om forskellige samværsformer tilpasset situationen og det enkelte menneskes behov.
- Har viden om etik, og kan argumentere med afsæt i denne viden.

16.2 Læringsmål for den kliniske uddannelse på 1. uddannelsesperiode

Mål for perioden:

- Kan selvstændigt observere, planlægge, prioritere, udføre, evaluere og dokumentere den komplekse psykiatriske sygepleje til patienter og borgere, og anvender i den forbindelse relevant sygeplejeteori og forskning.
- Kan observere, analysere, vurdere og formidle psykopatologiske symptomer samt diskutere og argumentere for diagnoser, diagnostiske instrumenter og farmakologisk behandling.

- Kan selvstændigt igangsætte og initiere patientinvolvering, der fremmer den patientoplevede kvalitet inden for en samfundsmæssig, bæredygtig ramme.
- Kan identificere etiske problemstillinger og dilemmaer, og inddrage relevant teori og etiske overvejelser til at analysere, begrunde og redegøre for egne refleksioner vedrørende komplekse patientsituationer og i beslutningstagningen omkring patientens behandlingsforløb.
- Kan vurdere behovet for, og tage initiativ til sundhedsfremme og forebyggelse i komplekse og uforudsigelige forløb.
- Kan omsætte og anvende teorier og metoder til at forholde sig kritisk og konstruktivt til både etablerede og nye perspektiver, tilgange og teknologier inden for klinisk psykiatri og bidrage til udvikling af praksis.
- Kan identificere egne læringsbehov, og tage ansvar for egen faglig udvikling inden for psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

17. Retningslinje for teoretisk prøve i klinisk psykiatrisk sygepleje

I slutningen af den teoretiske del af uddannelsesperiode 1 afholdes teoretisk prøve i klinisk, psykiatrisk sygepleje.

17.1 Formål

Prøven skal vise, at den uddannelsesstagende kan identificere, analysere og diskutere en klinisk sygeplejefaglig problemstilling, og kritisk vurdere anvendeligheden af den udvalgte teori i relation til formål, og de teoretiske mål for uddannelsesperiode 1.

17.2 Kriterier og rammer for udarbejdelse og aflevering af teoretisk prøve i klinisk psykiatrisk sygepleje.

Den teoretiske prøve er en kombineret skriftlig og mundtlig, individuel synopsis prøve, der skal tage udgangspunkt i den uddannelsesstagendes egen praksis, og skal omhandle en klinisk, sygeplejefaglig problemstilling.

Opgaven afleveres på et, af uddannelsens fastsat, tidspunkt, og uploades på uddannelsesstedernes elektroniske uddannelsesportal.

Indgår der i opgaven data om patienter, afdelinger og personalemedlemmer eller andre fortrolige oplysninger, skal disse anonymiseres og behandles etisk forsvarligt.

Afleveres opgaven ikke inden for det fastlagte tidspunkt, betragtes dette som værende 1. forsøg/ikke bestået opgave.

17.3 Vejledning

Der ydes gruppevejledning forud for prøvens afvikling, svarende til max 1½ time pr. gruppe. (4-6 uddannelsesstagende pr. gruppe)

17.4 Opgavens indhold

I den skriftlige del:

- Udarbejde en redegørelse for en klinisk, sygeplejefaglig problemstilling
- Afgrænse problemstillingen
- Opstille en problemformulering til videre bearbejdning
- Redegøre og begrunde valg af teori

I den mundtlige del:

- Analysere og diskutere den kliniske, sygeplejefaglige problemstilling og den valgte teori
- Kritisk diskutere og vurdere anvendeligheden af den valgte teori
- Konkludere i forhold til problemformuleringen
- Vurdere konklusionens mulige konsekvenser for den kliniske, psykiatriske sygepleje og befolkningens mentale sundhed

17.5 Opgavens omfang

Den skriftlige synopsis skal følge tekniske retningslinjer for opgaveskrivning (Bilag 2), og have et omfang på maksimalt 11.000 tegn (2400 anslag pr. side - bogstaver, tegnsætning og mellemrum).

17.6 Prøvens omfang

Den mundtlige eksamination varer 35 minutter, fordelt således:

- 5 minutter: Den uddannelsesstagendes oplæg
- 20 minutter: Eksamination
- 10 minutter: Votering (Voteringen kan ikke overværes af den uddannelsesstagende)

17.7 Bedømmelse

Den teoretiske prøve i klinisk, psykiatrisk sygepleje bedømmes med intern censur og eksaminator. Både den skriftlige og mundtlige del af prøven skal bestås, men hovedvægten af bedømmelsen lægges på den mundtlige eksamination.

Den uddannelsesstagendes præstation bedømmes efter 7-trinsskalaen iht. den til enhver tid gældende karakterskala, jf. Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen).

17.8 Regler i forbindelse med omprøve

Bestås den teoretiske prøve i klinisk, psykiatrisk sygepleje ikke, tilbydes omprøve. Valg af emne drøftes med eksaminator. Den uddannelsesstagende har mulighed for vejledning svarende til 1 gang af ½ times varighed.

Afvikling af omprøve skal aftales nærmere med lederen af uddannelsen, som fastsætter:

- Tidsramme for evt. omarbejdelse af skriftlige synopsis
- Afleveringsdato for skriftlige synopsis
- Dato for eksamination
- Eksamination med ny udpeget intern censor

18. Uddannelsesperiode 2: Sundhedspædagogik, formidling og didaktik

Uddannelsesperiode 2 består af 4 ugers teoretisk uddannelse og 5 ugers klinisk uddannelse.

Formålet med 2. uddannelsesperiode er, at den uddannelsestagende videreudvikler sine erhvervsrettede kompetencer i relation til sundhedspædagogik, formidling og didaktik i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

Den uddannelsestagende skal opnå viden for udvalgte sundhedspædagogiske, pædagogiske og didaktiske teorier og metoder, der kan bidrage til, at den uddannelsestagende på et videnskabeligt grundlag kan analysere, vurdere og argumentere for nye muligheder og løsninger af de sundhedspædagogiske problemstillinger identificeret i klinisk praksis.

18.1 Læringsmål for den teoretiske uddannelse på 2. uddannelsesperiode

Mål for periode:

- Har viden om sundhedspædagogiske teorier og metoder i relation til klinisk praksis, og kan identificere, beskrive og analysere sundhedspædagogiske problemstillinger i relation til psykiatrisk sygepleje.
- Har forståelse for de forskellige måder, hvorpå patient og pårørende tilegner sig viden på, og mestrer forandringer i livet, med henblik på at inddrage denne indsigt i dialogen i det ligeværdige samarbejde med patienten.
- Kan reflektere over og vurdere sundhedspædagogiske problemstillinger i den kliniske psykiatriske sygepleje, samt diskutere og argumentere for indsatser og løsninger af sundhedspædagogiske problemstillinger.
- Kan vurdere og argumentere for samt formidle sundhedspædagogiske problemstillinger til fagfæller og ikke specialister, herunder patienter og pårørende.
- Har viden om aktuel forskning inden for udvalgte områder relateret til sundhedspædagogik, formidling og didaktik, og kan kritisk vurdere anvendelsesgraden i relation til klinisk praksis.

18.2 Læringsmål for den kliniske uddannelse på 2. uddannelsesperiode

Mål for perioden:

- Kan observere, analysere og vurdere sundhedspædagogiske problemstillinger i den psykiatriske sygepleje samt diskutere og argumentere for løsningen af sundhedspædagogiske problemstillinger.

- Kan vurdere behovet for, tage initiativ til samt formidle løsning af sundhedspædagogiske problemstillinger i komplekse og uforudsigelige forløb.
- Kan anvende erhvervede viden om undervisningstilrettelæggelse og gennemførelse, herunder målsætning, valg af metode, indhold og evalueringsformer i forhold til patienter, pårørende og sundhedsprofessionelt personale.
- Kan omsætte og anvende sundhedspædagogiske, pædagogiske og didaktiske teorier og metoder til at forholde sig kritisk og konstruktivt til både etablerede og nye perspektiver, tilgange og teknologier i det sundhedspædagogiske arbejde, og dermed bidrage til udvikling af praksis.
- Kan identificere egne læringsbehov og tage ansvar for udvikling af egne handlekompetencer i det sundhedspædagogiske arbejde.

19. Retningslinje for prøve i sundhedspædagogik, formidling og didaktik

I slutningen af den teoretiske uddannelsesperiode 2, afholdes prøve i sundhedspædagogik, formidling og didaktik.

19.1 Formål

Prøven skal vise, at den uddannelsestagende selvstændigt kan analysere, diskutere og vurdere sundhedspædagogiske problemstillinger og kritisk vurdere anvendeligheden af udvalgt teori i relation til formål og mål for uddannelsesperiode 2.

Prøven skal dokumentere, at den uddannelsestagende har opnået de læringsmål, der er fastsat for den teoretiske del af uddannelsesperiode 2.

19.2 Kriterier og rammer for udarbejdelse og aflevering af prøve i sundhedspædagogik, formidling og didaktik

Den uddannelsestagende har 48 timer til rådighed fra prøven udleveres, og indtil besvarelsen skal være afleveret. Dato og tidspunkt for prøvens start- og sluttidspunkt fastsættes af uddannelseslederen i den pågældende uddannelsesregion.

Prøvens skriftlige produkt uploades på det fastsatte afleveringstidspunkt på uddannelsesstedets elektroniske uddannelsesportal.

Indgår der i opgaven data om patienter, afdelinger og personalemedlemmer eller andre fortrolige oplysninger, skal disse anonymiseres og behandles etisk forsvarligt.

Afleveres prøven ikke inden det fastlagte tidspunkt, betragtes dette som værende 1. forsøg/ikke bestået prøve.

19.3 Prøvens indhold

Prøve i sundhedspædagogik, formidling og didaktik er en 48 timers skriftlig individuel prøve, og tager udgangspunkt i en, af uddannelsen, stillet skriftlig opgave i relation til formål og læringsmål for den teoretiske uddannelsesperiode 2.

19.4 Vejledning

Der ydes ikke vejledning forud for prøven.

19.5 Prøvens omfang

Besvarelsen skal følge tekniske retningslinjer for opgaveskrivning (Bilag 2), og have et omfang på minimum 12.000 tegn og maksimalt 16.800 tegn (2400 anslag pr. side)

19.6 Bedømmelse

Bedømmelsesgrundlaget for prøven er den uddannelsesstagendes afleverede skriftlige besvarelse, som skal demonstrere formålets opfyldelse. Bedømmelse foretages ud fra den uddannelsesstagendes faglige niveau i forhold til at identificere, beskrive og koble teoretisk viden med udgangspunkt i udleveret empirisk materiale, undervisningen på specialuddannelsen og egen kliniske praksis.

Prøven i sundhedspædagogik, formidling og didaktik bedømmes med intern censur og eksaminator, og skal bestås.

Den uddannelsesstagendes præstation bedømmes efter 7-trinsskalaen iht. den til enhver tid gældende karakterskala, jf. Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen).

Eventuelle vedlagte bilag indgår ikke i bedømmelsen.

Den uddannelsesstagendes bedømmelse uploades på uddannelsesstedets elektroniske portal senest 21 dage efter prøvens afleveringstidspunkt.

19.7 Regler i forbindelse med omprøve

Bestås prøve i sundhedspædagogik, formidling og didaktik ikke, tilbydes omprøve.

Lederen af uddannelsen fastsætter efterfølgende:

- Dato for ny stillet individuel skriftlig 48 timers prøve. Prøven vil være placeret over en weekend.
- Den skriftlige prøve bedømmes af eksaminator og en ny udpeget intern censor

20. Uddannelsesperiode 3: Kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionelt og tværsektoriel koordinering og samarbejde

Uddannelsesperiode 3 består af 6 ugers teoretisk uddannelse og 8 ugers klinisk uddannelse.

Formålet med uddannelsesperiode 3 er, at den uddannelsesstagende videreudvikler sine erhvervsrettede kompetencer i relation til kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionel og

tværsektoriel koordinering og samarbejde af den psykiatriske og børne-/ungdomspsykiatriske sygepleje.

Den uddannelsestagende skal opnå viden inden for udvikling af den kliniske psykiatriske sygepleje, herunder det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde og have viden inden for innovation og teknologi forståelse, og hvilke muligheder og begrænsninger dette kan tilbyde, og med et særligt fokus på overganges betydning inden for det psykiatriske område.

20.1 Læringsmål for den teoretiske uddannelse på 3. uddannelsesperiode

Mål for perioden:

- Har viden om, og kan kritisk forholde sig til anvendte strategier og metoder til kvalitetsudvikling i sundhedsvæsenet, og hvordan kvalitetsudviklingstiltag kan afspejles og påvirke praksis.
- Kan anvende og argumentere for strategier og metoder, der kan sikre implementering af kvalitetsudviklingstiltag i klinisk praksis.
- Kan analysere og vurdere patientforløb, overgange og de administrative procedurer, der har relation og betydning for det samlede patientforløb.
- Har viden om de muligheder og udfordringer, der ligger i det tværfaglige samarbejde i psykiatrien og børne-/ungdomspsykiatrien, i regioner og kommuner.
- Kan redegøre for og reflektere over bæredygtige, innovative og teknologiske løsninger inden for det psykiatriske område, og kritisk vurdere anvendeligheden.

20.2 Læringsmål for den kliniske uddannelse på 3. uddannelsesperiode

Mål for perioden:

- Kan selvstændigt tage initiativ til udarbejdelse af bæredygtige forbedringstiltag af relevans for udvikling af den kliniske psykiatriske og børne-/ungdomspsykiatriske sygepleje.
- Kan tilrettelægge, gennemføre og koordinere hensigtsmæssige patientforløb, og skabe konstruktive overgange for patienten i samarbejdet, både internt i organisationen og mellem sektorer.
- Kan indgå aktivt i det tværfaglige samarbejde omkring patienten, og involverer patientens, og de pårørendes ønsker og behov igennem behandlingsforløbet.
- Kan igangsætte, lede, koordinere, monitorere og evaluere udviklingsarbejde i klinisk psykiatriske og børne-/ungdomspsykiatriske sygepleje.
- Kan selvstændigt tage initiativ til, og deltage i udviklingen af det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde.
- Kan identificere egne læringsbehov og tage ansvar for udvikling af egne handlekompetencer inden for kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionelt og tværsektorielt koordinering og samarbejde.

21. Retningslinje for prøve i kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionel og tværsektoriel koordinering og samarbejde

I den teoretiske del af uddannelsesperiode 3 afholdes prøve i kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionelt og tværsektorielt koordinering og samarbejde.

Prøven afvikles i grupper.

21.1 Formål

Prøven skal vise, at den uddannelsestagende, i en gruppe, kan udarbejde en plan for et forbedringstiltag af relevans for klinisk, psykiatrisk sygepleje, og med udgangspunkt i klinisk praksis. Den uddannelsestagende skal dokumentere viden og kompetencer inden for forbedringsarbejde i relation til den sygeplejefaglige kontekst.

21.2 Kriterier og rammer for prøve i kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionel og tværsektoriel koordinering og samarbejde

Prøve i kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionel og tværsektoriel koordinering og samarbejde afvikles i grupper, og skal tage udgangspunkt i praksis. Prøvens afsæt er inden for kvalitetsudvikling.

Forud for prøvens afvikling indsender gruppen, på et af uddannelsen fastlagt tidspunkt, overordnet emne for forbedringstiltaget.

Retningslinjer for gruppestørrelser og kriterier for skriftligt og/eller mundtligt produkt vil være fastsat af det enkelte uddannelsessted.

Indgår der i prøven data om patienter, afdelinger og personalemedlemmer eller andre fortrolige oplysninger, skal disse anonymiseres og behandles etisk forsvarligt.

Møder den uddannelsestagende ikke op til det fastlagte tidspunkt, betragtes dette som værende 1. forsøg/ikke bestået opgave.

21.3 Opgavens indhold

- Kort præsentation af baggrund for forbedringstiltaget i relation til en sygeplejefaglig, klinisk problemstilling
- Kort beskrivelse af hvordan behovet for forbedring er identificeret
- Mål for forbedringstiltaget, dvs. valg af indikatorer og tilhørende standarder
- Hvilke data der skal indsamles, og hvilken metode der anvendes til dataindsamling
- Vurdering af anvendt forskning til underbygges af den kliniske problemstilling
- Planlægning af dataanalyse og vurdering
- Vurdere forbedringstiltagets konsekvenser for den kliniske psykiatriske sygepleje
- Planlægning af feedback om forbedringstiltag til kolleger

21.4 Vejledning

Der ydes ikke vejledning forud for prøven.

21.5 Prøvens omfang

Prøvens varighed fastsættes af det enkelte uddannelsessted. I varigheden af prøven indgår fremlæggelse af forbedringstiltaget, eksamination og votering, og tilbagemelding individuelt og til gruppen. Af hensyn til den individuelle bedømmelse forpligtes alle i gruppen til aktiv deltagelse.

21.6 Bedømmelse

Prøve i kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionelt og tværsektorielt koordinering og samarbejde bedømmes med intern censur og eksaminator.

Prøven afvikles i grupper med individuel bedømmelse. Den uddannelses-tagendes præstation bedømmes med bestået/ikke-bestået efter den til enhver tid gældende bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen).

21.7 Regler i forbindelse med omprøve

Bestås prøve i kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionelt og tværsektorielt koordinering og samarbejde ikke, tilbydes omprøve. Valg af emne drøftes med eksaminator.

Valg af emne og afvikling af omprøve skal aftales nærmere med lederen af uddannelsen, som fastsætter:

- Dato for eksamination
- Form på ny eksamination
- Eksamination med udpeget intern censor

22. Uddannelsesperiode 4: Klinisk, psykiatrisk og børne-/ungdoms-, psykiatrisk sygepleje, afsluttende eksamen, evaluering og implementering af uddannelsen

Uddannelsesperiode 4 består af 5 ugers uddannelse, og omfatter udarbejdelse af afsluttende eksamen, evaluering og implementering og afslutning på uddannelsen.

Den uddannelsesstagende er i denne periode ikke deltagende i klinisk praksis.

Formålet med uddannelsesperiode 4 er, at den uddannelsesstagende videreudvikler sine erhvervsrettede kompetencer i relation til at bearbejde en klinisk, sygeplejefaglig problemstilling, der kombinerer de tre faglige områder i uddannelsen med henblik på udvikling af klinisk praksis.

22.1 Læringsmål for uddannelsen på 4. uddannelsesperiode

Mål for perioden:

- Kan, med udgangspunkt i fagets videnskabelige grundlag, teorier og metoder, samt aktuel national og international forskning, identificere, bearbejde, redegøre for og reflektere over en klinisk, psykiatrisk sygeplejefaglig problemstilling.
- Kan redegøre for, reflektere over og kritisk vurdere fagets videnskabelige grundlag, teorier, metoder i forhold til udvikling af psykiatrisk sygepleje.
- Har viden om og forståelse for psykiatriens organisering og de muligheder og begrænsninger, der eksisterer i forhold til implementering af nye sygeplejefaglige tiltag.
- Kan anvende teorier og metoder til at forholde sig kritisk og konstruktivt til både etablerede og nye perspektiver, innovative og bæredygtige tilgange og teknologier.
- Kan selvstændigt påtage sig klinisk lederskab i komplekse og uforudsigelige situationer og medvirke til at sætte retning for udvikling af befolkningens mentale sundhed.
- Kan selvstændigt tage initiativ til, tilrettelægge, udføre og evaluere risikabel sygepleje i komplekse, uforudsigelige, kliniske forløb i forskellige sygdomsfasen i samarbejde med fagfæller og ikke specialister samt formidle psykiatrisk sygepleje til fagfæller og ikke specialister.
- Kan selvstændigt identificere, vurdere og tage initiativ til behovet for implementering af nye sygeplejefaglige tiltag, og kan med forståelse for psykiatriens organisering fremsætte forslag til udvikling og evt. behov for yderligere forskning inden for den psykiatriske sygepleje.
- Kan identificere egne lærings- og udviklingsbehov og tage ansvar for egen fortsatte faglige udvikling inden for psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

23. Retningslinje for afsluttende eksamen

23.1 Formål

At den uddannelsestagende, på videregående niveau, demonstrerer evne til selvstændigt at bearbejde en sygeplejefaglig problemstilling inden for funktionsområdet, og kombinerer de tre faglige områder i uddannelsen med henblik på, at udvikle klinisk praksis.

De tre hovedområder er:

- Klinisk psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje
- Sundhedspædagogik, formidling og didaktik
- Kvalitetsudvikling og tværfagligt, tværprofessionelt og tværsektorielt koordinering og samarbejde

23.2 Kriterier og rammer for udarbejdelse og aflevering af den afsluttende opgave

Den afsluttende eksamen er en kombineret skriftlig og mundtlig individuel synopsis eksamen, der skal tage udgangspunkt i den uddannelsestagendes egen praksis, og skal omhandle en klinisk sygeplejefaglig problemstilling inden for uddannelsens funktionsområde.

Opgaven afleveres på, et af uddannelsen fastsat tidspunkt, og uploades på uddannelsesstedernes elektroniske uddannelsesportal.

Indgår der i opgaven data om patienter, afdelinger og personalemedlemmer eller andre fortrolige oplysninger, skal disse anonymiseres og behandles etisk forsvarligt.

Afleveres opgaven ikke inden for det fastlagte tidspunkt, betragtes dette som værende 1. forsøg/ikke bestået opgave.

23.3 Vejledning

Der ydes vejledning i grupper svarende til 2 gange ½ time pr. uddannelsestagende.

23.4 Opgavens indhold

I den skriftlige del:

- Udarbejde en redegørelse for en klinisk sygeplejefaglig problemstilling
- Afgrænse problemstillingen
- Opstille en problemformulering
- Opstille underspørgsmål/problemstillinger, der omhandler de tre hovedområder
- Redegøre for hvordan problemformuleringen besvares, herunder valg af teori og evt. empiri

I den mundtlige del:

- Analysere og diskutere den kliniske sygeplejefaglige problemstilling
- Konkludere i forhold til problemformuleringen
- Diskutere konklusionens mulige konsekvenser for den kliniske psykiatriske sygepleje og befolkningens mentale sundhed

Den skriftlige del af opgaven er styrende for både niveauet og karakteren af de spørgsmål, der stilles under eksaminationen. Eksaminationen tager sit udgangspunkt i den uddannelsestagendes oplæg, men problemstillingen/problemstillingerne er dog kun en indgang til, og ikke en bindende ramme for eksaminationen. Eksaminationen skal omfatte spørgsmål, som ikke er behandlet i det mundtlige oplæg. Spørgsmål kan stilles inden for alle uddannelsens områder. Yderligere kan inddrages emner uden for synopsens referenceliste, såfremt det har væsentlig betydning for bearbejdningen af den kliniske sygeplejefaglige problemstilling.

23.5 Opgavens omfang

Den skriftlige synopsis skal følge tekniske retningslinjer for opgaveskrivning (Bilag 2), og have et omfang på maksimalt 16.500 tegn (2400 anslag pr. side).

23.6 Prøvens omfang

Den mundtlige eksamination varer 35 minutter, fordelt således:

- 5 minutter: Den uddannelsesstagendes oplæg
- 20 minutter: Eksamination
- 10 minutter: Votering (Voteringen kan ikke overværes af den uddannelsesstagende)

23.7 Bedømmelse

Den afsluttende eksamen bedømmes af ekstern censor og eksaminator. Både den skriftlige og mundtlige del af eksamen skal bestås, men hovedvægten af bedømmelsen lægges på den mundtlige eksamination.

Den uddannelsesstagendes præstation bedømmes efter 7-trins skalaen iht. den til enhver tid gældende karakterskala jf. Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen).

23.8 Regler i forbindelse med omprøve

Bestås den afsluttende eksamen ikke, tilbydes omprøve. Valg af emne drøftes med eksaminator. Den uddannelsesstagende har mulighed for vejledning svarende til 2 gange ½ time.

Afvikling af omprøve skal aftales med lederen af uddannelsen, og skal være inden for nedenstående ramme:

1. omprøve: Sidste frist for aflevering af den skriftlige del af synopsis er senest to måneder efter eksamensresultatet er meddelt.
2. omprøve: Sidste frist for aflevering af den skriftlige del af synopsis er senest to måneder efter tidsrammen for 1. omprøve.

Afleveres den skriftlige del af synopsis ikke inden for de fastlagte frister, ophører den uddannelsesstagendes mulighed for at opnå Specialuddannelsen i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

Den uddannelsesstagende kan indstilles til den afsluttende eksamen i alt 3 gange. Sygeeksamen kan tilbydes, hvis der foreligger en lægeerklæring. Bedømmelse og censurering af afsluttende eksamen kan maksimalt ske 3 gange

Bilag 1

LBK nr. 731 af 8. juli 2019 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed § 16.

Videreuddannelse af sundhedspersoner

§16. Ministeren for sundhed og forebyggelse kan efter forhandling med undervisningsministeren eller ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætte regler om videreuddannelse for personalegrupper inden for sundhedsvæsenet, hvor sådanne regler ikke allerede er fastsat ved lov.

Herunder kan aftales, at videreuddannelse kan varetages i et samarbejde med de nævnte ministerier.

Stk. 2. Ved en videreuddannelse forstås efter denne bestemmelse en uddannelse, hvor den studerende gennemfører en samlet, længerevarende uddannelse på et højere niveau end grunduddannelserne og med en udvidelse af de faglige kompetencer.

Stk. 3. Ministeren for sundhed og forebyggelse kan fastsætte regler om:

1. Videreuddannelsesinstitutionernes styrelse, organisation og finansiering.
2. Videreuddannelsens indhold og mål.
3. Optagelse, herunder antal studerende til videreuddannelse.
4. Kvalitetskontrol, herunder censorordninger.
5. Ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere.
6. Klager fra de studerende, herunder om klagefrist, i forbindelse med eksaminer og prøver samt om, at klager ikke kan indbringes for en højere, administrativ myndighed.
7. Titelanvendelse ved gennemførelse af videreuddannelsen.

<https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2019/731>

Bilag 2

Tekniske retningslinjer for opgaveskrivning

Hensigten med tekniske retningslinjer for opgaveskrivning er, at angive redaktionelle krav i forbindelse med udarbejdelsen af skriftlige opgaver på Specialuddannelsen i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

Litteraturhenvisninger i tekst og litteraturfortegnelsen følger Harvard-systemet, som er en international standard for kildeangivelse i en akademisk tekst.

Generelle krav

Opgaven skal være læsevenlig, systematisk opbygget og udformet i et forståeligt sprog, som er i overensstemmelse med Dansk Sprognævns officielle retningslinjer for dansk retskrivning. Opgaven skal være gennemskuelig med hensyn til brug af litteratur og andet kildemateriale. Det skal fremgå tydeligt, hvad der er kildens udsagn f.eks. med kildehenvisning.

Opgaven afleveres ved elektronisk aflevering, og skal afleveres i én samlet PDF fil.

- Opgavens indhold og opsætning
- Forside
- Indholdsfortegnelse
- Tekstsider
- Referenceliste (bøger, tidsskrifter, internetsider, brochurer)
- Fortegnelse over bilag (f.eks. informationer eller udskrifter fra egen empiri som f.eks. samtaler, interview, spørgeskemaundersøgelser)
- Bilag

Opgavens forside

Forsiden præsenterer opgavens indhold og de praktiske oplysninger omkring den. Det er vigtigt, at din læser (underviser + censor) hurtigt kan skelne din opgave fra alle de andres.

På forsiden skal alle de formelle oplysninger anføres. Forsiden er opgavens første side, men den nummereres ikke. Forsiden af opgaven skal oplyse om:

- Titel på opgaven
- Forfatternavn
- Antal tegn der er anvendt i opgaven

- Opgavetype
- Eksaminator
- Specialuddannelsen for sygeplejersker i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje
- Afleveringsdato
- Må opgaven anvendes internt i uddannelsen: Ja eller nej
- Det er ikke et krav at gøre noget særligt ud af forsidens layout og opsætning. Det er opgavens indhold, der er det vigtigste.
- Hvis du indsætter billeder eller figurer på forsiden, skal de:
- Henvise til eller kommentere på opgavens indhold, og ikke blot være til pynt
- Minimum forsynes med oplysninger om kunstner, titel og årstal

Billedoplysninger kan stå ved siden af billedet eller inde i opgaven, f.eks. nederst i indholdsfortegnelsen.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelsen er læserens indgang til opgaven. Den skal opstilles på en overskuelig måde, og skabe overblik over opgavens indhold.

Der skal være overensstemmelse mellem indholdsfortegnelsen og de enkelte overskrifter på afsnit i opgaven. Indholdsfortegnelsen skal rangeres, og indeholde alle overskrifter på afsnit og underafsnit, og angive sidetal for afsnittene.

Referenceliste og evt. bilag skal fremgå af indholdsfortegnelsen, men uden sideangivelse og uden rang.

Bilag benævnes med nummer, og opføres i den rækkefølge de er nævnt.

Rangering

Rangering foregår efter decimalsystemet, hvor 1. decimal repræsenterer kapitel, næste tal svarer til 2. rang, og næste 3. rang. Overskriften kommer efter punktum. Der sættes ikke punktum efter disse overskrifter.

F.eks.:

4.0 - 4.1 - 4.1.1

Format

- Standard A4
- Skrifttype skal være læsevenlig og skrives i Arial 11 eller Verdana 10
- Linjeafstand 1,5
- Opgavens forskellige hovedafsnit skal fremgå tydeligt
- Overskrifter skal fremhæves

- Tekstsider nummereres fortløbende

Opgavens omfang

En normalside beregnes som 2400 anslag. Et anslag er et tegn i betydningen bogstaver, tal, tegnsætning og mellemrum. Antal anslag kan variere på den enkelte side afhængigt af f.eks. brug af grafik og tvungen linjeskift. Det samlede antal anslag tæller.

Ved beregning af opgavens omfang medregnes kun tekstsider og evt. billedtekst, dvs. ekskl. resumé, indholds-, litteratur-, og bilagsfortegnelse, evt. fodnoter og bilag.

Antal anslag skal angives på opgavens forside. Opgaven må kun fylde det antal anslag, der er angivet for den aktuelle opgave.

Referencer

Når der gøres brug af andres arbejde, hvad enten det drejer sig om f.eks. teorier, undersøgelsesresultater, statistiske materialer, lovtekster, internettekster eller billeder, skal der i teksten henvises til disse kilder. Det skal klart fremgå i teksten, hvor refereringen af andre forfatteres tekster begynder og slutter.

Referencehenvvisninger i opgaveteksten

Henvisninger i opgaver skal følge Harvard-systemet, der anvender forfatternavn og årstal som markør. Bogens, kapitlets, artiklens eller internethenvisningens forfatter og årstal skal altid fremgå af henvisningen. Ved op til tre forfattere skrives alle navne i henvisningen, ved mere end tre forfattere skrives førsteforfatter og et. al., samt årstal.

Der skal derudover anføres sidetal ved citater og tekstnær gengivelse, der refererer til bestemte sider i kilden.

Forkortelsen (Ibid.) (fra latin – ”det samme”) kan anvendes, hvis man skal henvise til den samme kilde flere gange i træk, dvs. en henvisning til den umiddelbart forudgående kilde.

Eksempler på henvisninger i den løbende opgavetekst:

- En forfatter: (Hummelvoll 2013, s.45)
- To forfattere: (Rienecker og Stray Jørgensen 2012)
- Mere end tre forfattere: (Eplov et. al. 2010, s. 87)
- Kapitel: (Buus 2020)
- Artikel: (Nordenkjær og Winkler Pedersen 2012, s. 75)
- Forskellige kilder i samme henvisning: (Eplov et. al. 2010, Buus 2009)
- Internethenvisning: (Sygeplejeetisk Råd 2020)

- Henvisningen kan også være en del af teksten f.eks.: Som beskrevet hos Barker (2020, s. 93) viser undersøgelsen, at.....

Noter, bilag og citater

Noter

Undgå så vidt muligt noter. Noter kan stå i opgaven som fodnoter eller efter teksten som slutnoter i et særligt noteafsnit før referencelisten. Noter anskues som uddybende kommentarer til opgaveteksten. Opgaven skal kunne læses og forstås uafhængigt af noter og bilag.

Bilag

Bilag skal forsynes med overskrift, kildeangivelse og evt. forklarende tekst samt bilagsnummer. Bilag tilføres sidetal, hvis det indeholder flere sider. Bilag placeres i numerisk rækkefølge sidst i opgaven efter referencelisten. Bilagsfortegnelsen placeres enten lige før bilagene eller i indholdsfortegnelsen. Der skal i opgaven være præcise henvisninger til bilagene, og der må ikke være bilag, der ikke er nævnt i selve opgaven.

Citater

Et citat skal gengives præcist, som det står i den tekst, der citeres fra. Egen oversættelse af citat fra en fremmedsproglig kilde skal markeres med "egen oversættelse". Citater under tre linjer sættes i situationstegn i den løbende tekst. Efter citatet skrives forfatternavn, årstal og sidetal.

Citater på mere end tre linjer rykkes ind i forhold til den øvrige tekst og skrives med enkelt linjeafstand. Der skal være ekstra linjeafstand før og efter citatet. Efter citatet skrives forfatterens efternavn, årstal og sidehenvisning.

Referenceliste

Alle kilder samles i én referenceliste. Referencelisten opstilles alfabetisk. Der må ikke opgives kilder, som ikke anvendes i opgaveteksten.

Bøger, artikler og enkelte kapitler fra redigerede bøger har forskellig henvisningsform, derfor er de følgende eksempler grupperet i afsnit. Opgavens referenceliste skal opgives alfabetisk, og ikke i grupper.

Bøger

Forfatter/-e efternavn og for bogstav i fornavn. Udgivelsesår, titel i kursiv, forlagets navn, udgivelsessted, udgave:

Illeris K 2006. Læring, Roskilde Universitetsforlag.

Rienecker L og Stray Jørgensen P 2012. Den gode opgave, Forlaget Samfundslitteratur. København, 4. udgave.

Simonsen E og Møhl B (red) 2010. Grundbog i psykiatri, Hans Reitzels Forlag, Viborg.

Kapitel i redigeret bog

Forfatter/-e efternavn og for bogstav i fornavn. Udgivelsesår, kapitlets titel. I: Redaktørens navn (red.), bogens titel i kursiv, forlagets navn, udgivelsessted, udgave.

Repper J og Perkins R 2009. Recovery og social inklusion. I: N Buus (red.), Psykiatrisk sygepleje, Nyt Nordisk Forlag, København K.

Artikler i tidsskrift

Forfatter/-e efternavn og for bogstav i fornavn. Udgivelsesår, artiklens titel, tidsskriftets navn i kursiv, årgang, nummer og sideangivelse.

Nordenkjær M, Winkler P 2012. En brugbar tilgang til psykiatrisk sygepleje. Sygeplejersken, nr. 12, s. 68-70.

Gordon W, Morton T, Brooks G 2005. Launching the Tidal Modal: evaluating the evidence.

Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing 2005; (12): 703-12.

Internetkilder uden forfatter

Sygeplejeetisk Råd 2004, De Sygeplejeetiske Retningslinjer.

<http://www2.dsr.dk/msite/text.asp?id=45&TextID=4650&ShowSubs=1&ShowSubID=10208>

Læst eller printet ud, 16. september 2014.

Andet materiale

Kilder, som ikke er offentligt tilgængelige f.eks. fra hospitalernes intranet, skal fremgå af bilagsfortegnelsen og vedlægges som bilag.

Figurer og tabeller

Figurer og tabeller kan bruges til at tydeliggøre og uddybe teksten på overskuelig måde. Hver tabel og figur nummereres, forsynes med overskrift og kildeangivelse, også når de er udarbejdet af opgaveskriveren selv.

Figurer og tabeller placeres som bilag medmindre de har en væsentlig betydning for forståelsen af teksten.

Uanset om figurer eller tabeller indgår i teksten eller som bilag, skal de kommenteres af opgaveskriveren. Hver illustration forsynes med en overskrift, der er dækkende for indholdet. Illustrationerne nummereres fortløbende, figur 1, tabel 1 osv.

Referencen anføres under illustrationen.

Forkortelser

Forkortelser bør som hovedregel benyttes sparsomt, idet mange og mindre kendte eller selvopfundne forkortelser vanskeliggør læsningen. Forkortelser, der indgår i almindeligt sprogbrug og fagterminologi, kan anvendes i teksten, såsom osv., evt., dvs.,.....

Ligeledes kan forkortelser, som læseren må forventes at være fortrolig med, anvendes. For eksempel: "WHO" (World Health Organization), "DSR" (Dansk Sygeplejeråd). Disse forkortelser skrives ud første gang de anvendes, og forkortes de efterfølgende gang.

Bilag 3

Eksamensklager og andre klager – sagsbehandling

Bekendtgørelse nr. 863 af 14/06/2022, gældende for prøver med intern og ekstern censur, udgør grundlaget for denne vejledning.

Eksamensregler

Den uddannelsestagende har ret til i alt 3 forsøg ved samtlige prøver og eksaminer på specialuddannelsen i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

Mobiltelefoner eller andet elektrisk udstyr skal være slukket i eksamenslokalet.

Den uddannelsestagende skal under uddannelsen og eksamenerne efterleve principperne for god opførsel, herunder at man for eksempel ikke forfalsker, plagierer, fortier eller lignende for at vildlede om egen indsats og i øvrigt overholde de regler om eksamener, der fremgår af den til enhver tid gældende eksamensbekendtgørelse, pt. BEK nr 22 af 09/01/2020.

Bortvisning fra eksamen kan ske i tilfælde, hvor der konstateres eksamenssnyd/overtrædelse af eksamensregler. Bortvisning fra eksamen indebærer, at den uddannelsestagende har brugt et eksamensforsøg ved sin tilmelding til den pågældende eksamen, men ikke får bedømt sin eksamensopgave eller får en allerede givet karakter annulleret.

Forlænget eksamenstid kan tildeles, hvis den uddannelsestagende modtager støtte efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser. Aftaler herom træffes senest 3 uger inden eksamen med lederen af uddannelsen på den enkelte uddannelsesinstitution.

Den uddannelsestagende er automatisk tilmeldt alle interne og eksterne prøver og eksamener, der er udmeldt for det respektive specialuddannelseshold. Ved syge- eller reeksamen har den uddannelsestagende ansvaret for skriftligt at tilmelde sig til prøven/eksamen hos den uddannelsesansvarlige på den enkelte uddannelsesinstitution.

Ved sygdom skal fraværet dokumenteres med en lægeerklæring. Lægeerklæringen skal dække dagen/perioden for eksamenen, og den skal være udstedt efter personlig henvendelse til lægen på eksamensdatoen/afleveringsdatoen. Lægeerklæring skal sendes til uddannelsesstedet senest 1 uge efter eksamens- eller afleveringsdagen. Pensum ved syge- eller reeksamination er det gældende pensum på reeksaminationstidspunktet.

Bedømmelse af eksaminer under uddannelsen foretages efter reglerne i 7-trins skalaen. (jf. Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område.)

Klagevejledning

Den uddannelsestagende kan indgive en skriftlig klage til uddannelsesstedet

Klage vedrørende den afsluttende eksamen skal sendes til: Lederen af uddannelsen og censorformanden for Specialuddannelsen.

Behandling og afgørelse af klage ved del prøver

Lederen af uddannelsen videresender klagen til videre sagsbehandling hos Formanden for Det Landsdækkende Specialuddannelsesråd, samt eksaminator og censor. Formanden for Det Landsdækkende Specialuddannelsesråd samler udtalelser fra censor og eksaminator.

Klageren skal have lejlighed til at kommentere bedømmernes udtalelser skriftligt inden for en frist af 1 uge.

Formanden for Det Landsdækkende Specialuddannelsesråd træffer en afgørelse af sagen på baggrund af klagen, bedømmernes faglige udtalelser og klagers eventuelle skriftlige kommentarer. Afgørelsen skal meddeles klageren skriftligt senest 5 uger efter klagen er modtaget.

Behandling og afgørelse af klage over afsluttende eksamen

Lederen af uddannelsen videresender klagen til videre sagsbehandling hos Formanden for Det Landsdækkende Specialuddannelsesråd, censorformanden samt eksaminator og censor.

Censorformanden står for at samle kommentarerne fra censor og eksaminator.

Klageren skal have lejlighed til at kommentere bedømmernes udtalelser skriftligt inden for en frist af 1 uge.

Formanden for Det Landsdækkende Specialuddannelsesråd og censorformanden træffer en afgørelse af sagen på baggrund af klagen, bedømmernes faglige udtalelser og klagers eventuelle skriftlige kommentarer.

Senest 5 uger efter klagen er modtaget skal sagen være færdigbehandlet, og meddelt klageren skriftligt.

Anke

Hvis klagen bliver afvist, eller den uddannelsestagende ikke er enig med resultatet af afgørelsen, kan afgørelsen ankes. Anken skal være skriftlig og begrundet.

Anken stiles til: Formanden for Det Landsdækkende Specialuddannelsesråd

Anken sendes til lederen af uddannelsen, og formanden for Det Landsdækkende Specialuddannelsesråd. Anken skal være modtaget senest 2 uger, efter afgørelsen på klagen er modtaget.

Formanden for Det Landsdækkende Specialuddannelsesråd nedsætter et ankenævn bestående af 4 medlemmer; et medlem fra Det Landsdækkende Specialuddannelsesråd, en censor, en underviser, og en tidligere kursist fra Specialuddannelsen i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

Afgørelsen er skriftligt begrundet og kan resultere i:

- Tilbud om ny bedømmelse med nye bedømmere. En bedømmelse kan resultere i højere, samme eller lavere karakter.
- Tilbud om omprøve med nye bedømmere. Kan resultere i højere, samme eller lavere karakter.
- At der ikke gives medhold i klagen.

Hvis den uddannelsestagende tilbydes omprøve, tæller det ikke som ét af de 3 forsøg.

Ankenævnet meddeler sin afgørelse til formanden for Det Landsdækkende Specialuddannelsesråd senest 2 måneder, efter anken er modtaget. Formanden sender den endelig afgørelse til kursisten og det respektive uddannelsessted.

Klage over ankenævnets faglige afgørelse kan indbringes for Sundhedsstyrelsen senest 2 uger efter, at klageren er gjort bekendt med afgørelsen. Sundhedsstyrelsens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed

Bilag 4

Funktionsbeskrivelse af censorformanden ved Specialuddannelsen i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

Censorformandskabet repræsenterer censorer i censorkorpset, og består af to personer udvalgt af og blandt de godkendte censorer. Censorformandsskabet vælger internt en formand og en næstformand. Censorformandsskabet kan holde maksimalt tre møder pr. år. Censorformandsskabet afholder ét årligt møde med Specialuddannelsesrådet. Censorformanden og næstformanden kan genvælges for to valgperioder.

Opgaver

- Rekrutterer censorer og godkender censorer hvert 4. år i et samarbejde med formanden for Specialuddannelsesrådet
- Samarbejde med censorsekretariatet i forbindelse med censurering af opgaver ved den afsluttende eksamen på Specialuddannelsen i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje og ved ændringer i censorstaben.
- Planlægge og afholde temadage for censorer efter behov
- I et samarbejde med censorsekretariatet informere censorer omkring eventuelle ændringer i retningslinjer, procedurer eller lignende omkring censurering.
- Monitorere rammer for den afsluttende eksamen med henblik på at sikre de uddannelsesstagede en ensartet og retfærdig bedømmelse.
- Besvare henvendelser fra censorer vedrørende spørgsmål eller problemstillinger i forbindelse med den afsluttende eksamen.
- Udarbejde årlig status over antal censorer, antal eksamener og eksamensresultater til Specialuddannelsesrådet
- Varetage tilbagemeldinger fra eksaminatorer og censorer til Specialuddannelsesrådet.
- Deltage i ét årligt møde med Specialuddannelsesrådet. (København)
- Sørger for løbende at ajourføre listen med godkendte censorer.

Kvalifikationskrav til censorformanden

- Gerne kendskab til det psykiatriske område, men ikke et krav.
- Indgående kendskab til Specialuddannelsen i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.
- Master- eller kandidatuddannelse.
- Har viden om uddannelsens anvendelsesmuligheder, herunder kendskab til aftagernes situation og behov.
- Har en opdateret viden om bekendtgørelser og cirkulærer, som er relevante for uddannelsen og censureringsarbejde.
- Erfaring med opgaveskrivning og censurering.

Bilag 5

Regler og retningslinjer for samarbejde om lærings- og uddannelsesmæssige problemstillinger.

Formålet med denne retningslinje er at understøtte den uddannelsestagedes kliniske uddannelsesforløb i situationer, hvor der er konstateret problemstillinger vedrørende den uddannelsestagedes mulighed for at bestå den kliniske uddannelsesperiode.

Der tilstræbes et intensivt forløb af ca. 14 dages varighed for at sikre bedst mulige læringsbetingelser for den uddannelsestagede i forhold til at få afdækket problemstillinger og udarbejde en plan for løsninger af disse.

Første trin

Hvis den uddannelsestagede eller den kliniske vejleder oplever problemstilling(er) med den uddannelsestagedes kliniske uddannelsesforløb, holdes hurtigst muligt en samtale/møde, hvor den uddannelsestagede og den kliniske vejleder drøfter situationen.

Der aftales i fællesskab en plan til løsning af problemstillinger(ne). Planen skal være skriftlig. Den uddannelsestagede skal justere sin individuelle uddannelsesplan i forhold til aftalerne. Der aftales tidspunkt for et opfølgende møde med deltagelse af den uddannelsestagede og den kliniske vejleder

Andet trin

Hvis der stadig er problemstillinger af lærings- og uddannelsesmæssig karakter ved det opfølgende møde, indkalder den kliniske vejleder den uddannelsestagede, lederen af uddannelsen og den uddannelsestagedes nærmeste leder. Ved samtalen redegør den uddannelsestagede og klinisk vejleder for situationen i forhold til den uddannelsestagedes læring og arbejde med klinikperiodens læringsudbytte. Der lægges en ny plan, der straks iværksættes.

Lederen af uddannelsen er ordstyrer og referent. Referatet skal indeholde: Mødedeltagernes navne, en beskrivelse af problemstillingen, forløbet af samtalen samt plan for løsning af problemstilling evt. aftale om forlængelse af den kliniske uddannelsesperiode og ny mødedato. Referatet præsenteres hurtigst muligt for deltagere og underskrives af deltagerne som sikkerhed for, at de involverede parter er bekendte med ordlyden. Den uddannelsestagede reviderer sin individuelle uddannelsesplan i forhold til aftalerne.

Tredje trin

Hvis der på baggrund af ovenstående proces ikke finder en udvikling sted, inddrages nærmeste leder og udviklingschef/oversygeplejerske sammen med den uddannelsestagede med henblik på stillingtagen til afbrydelse af uddannelsesforløbet.

Bilag 6

Godkendelse af kliniske uddannelsessteder

Specialuddannelsesrådet godkender de kliniske uddannelsessteder. Godkendelsen sker med det formål at sikre, at det kliniske uddannelsessted lever op til de rammer og vilkår for læring, der er nødvendige for at den uddannelsestagende kan gennemføre uddannelsesforløbet jf. gældende bekendtgørelse og uddannelsesordning.

Specialuddannelsesrådet godkender de kliniske undervisningssteder, inden de tages i brug på baggrund af nedenstående.

Fastlagte krav og kriterier til kliniske uddannelsessteder (kryds af)

- Uddannelsesstedet giver mulighed for, at den uddannelsestagende løbende og i omfattende grad kan være deltagende i den kliniske sygepleje, herunder deltage i komplekse og uforudsigelige forløb
- Uddannelsesstedet giver mulighed for, at den uddannelsestagende er deltagende i det kliniske arbejde ud fra de formulerede læringsmål for den enkelte uddannelsesperiode
- Uddannelsesstedet giver mulighed for, at den uddannelsestagende deltager i vejledning hos en eller flere af specialuddannelsens godkendte og udpegede kliniske vejledere. Rammen for vejledningen er beskrevet i den aktuelle uddannelsesordning
- Uddannelsesstedet giver mulighed for, at den uddannelsestagende i den sidste del af hver uddannelsesperiode kan undervise/vidensdele om det opnåede læringsudbytte til relevante samarbejdspartnere

Godkendelsesprocedure for kliniske undervisningssteder (kryds af)

- Det kliniske undervisningssted skal godkendes efter de fastlagte krav og kriterier før første kliniske periode
- Godkendelse af undervisningsstederne finder sted en gang om året i forbindelse med uddannelsesårets begyndelse
- Det kliniske undervisningssted retter henvendelse til uddannelsesinstitutionen, såfremt der i den mellemliggende periode sker ændringer, der vil få konsekvenser for den uddannelsestagendes kliniske undervisning
- Det kliniske undervisningssted udfylder og underskriver skema med beskrivelse af rammer og vilkår for den kliniske undervisning og fremsender dette til lederen af uddannelsen.

Den uddannelsestagende kan dog aflægge studiebesøg af kortere varighed på ikke godkendte uddannelsessteder. Disse besøg planlægges også i samarbejde med den kliniske vejleder.

- Uddannelsesstedet giver mulighed for, at den uddannelsestagende deltager i vejledning hos en eller flere af specialuddannelsens godkendte og udpegede kliniske vejledere. Rammen for vejledningen er beskrevet i den aktuelle uddannelsesordning
- Uddannelsesstedet giver mulighed for, at den uddannelsestagende i den sidste del af hver uddannelsesperiode kan undervise/vidensdele om det opnåede læringsudbytte til relevante samarbejdspartnere

Godkendelsesprocedure for kliniske undervisningssteder (kryds af)

- Det kliniske undervisningssted skal godkendes efter de fastlagte krav og kriterier før første kliniske periode
- Godkendelse af undervisningsstederne finder sted en gang om året i forbindelse med uddannelsesårets begyndelse
- Det kliniske undervisningssted retter henvendelse til uddannelsesinstitutionen, såfremt der i den mellemliggende periode sker ændringer, der vil få konsekvenser for den uddannelsestagendes kliniske undervisning
- Det kliniske undervisningssted udfylder og underskriver skema med beskrivelse af rammer og vilkår for den kliniske undervisning og fremsender dette til lederen af uddannelsen.
- Den uddannelsestagende kan dog aflægge studiebesøg af kortere varighed på ikke godkendte uddannelsessteder. Disse besøg planlægges også i samarbejde med den kliniske vejleder.

Bilag 7

Særskilt uddannelsesforløb i børne- og ungdomspsykiatrisk sygepleje

Det særskulte uddannelsesforløb i børne- og ungdomspsykiatrisk sygepleje udbydes i et samarbejde mellem de 4 uddannelsesregioner, og består af i alt 9 teoretiske undervisningsdage.

Formålet med forløbet i psykiatrisk sygepleje inden for børne- og ungdomspsykiatri er, at den uddannelsestagende videreudvikler sine erhvervsrettede kompetencer i relation til de tendenser og udviklinger, der til enhver tid afspejler den aktuelle og fremtidige børne- og ungdomspsykiatriske sygepleje, og som ligger inden for hovedområderne i det ordinære forløb af specialuddannelsen.

Forløbets struktur

Forløbet i klinisk psykiatrisk sygepleje i et børne- og ungdomspsykiatrisk perspektiv udbydes til uddannelsestagende ansat i børne- og ungepsykiatrien, der er under uddannelse til specialsygeplejerske. Forløbet udbydes i et samarbejde mellem de 4 uddannelsesregioner, og består af i alt 9 teoretiske undervisningsdage, i form af 1 workshop, fordelt således:

- Del 1 med temaet: Psykopatologi, barnet og den unges udvikling, det faglige sprog.
- Del 2 med temaet: Patientinddragelse og behandlingsmetoder i den børne- og ungdomspsykiatriske sygepleje.
- Del 3 med temaet: Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i en børne- og ungdomspsykiatrisk kontekst.

Den uddannelsestagende har, i den samlede workshop med stigende progression, ansvar for at holde oplæg, diskutere, eksperimentere, udveksle ideer, undersøge og bearbejde kliniske sygeplejefaglige problemstillinger, så der skabes netværk og videndeling på tværs af de 4 uddannelsesregioner. Der er således forventning om, at den uddannelsestagende er den aktive og styrende part i det særskulte uddannelsesforløb.

Læringsmål for den samlede workshop

- Har viden om og kan redegøre for og reflektere over psykopatologi, differentialdiagnoser, den diagnostiske proces samt anvendte diagnostiske instrumenter inden for udvalgte diagnoser til børn og unge.
- Har viden om og kan redegøre for barnet og den unges motoriske og sproglige udvikling.
- Har viden om udviklingspsykologi og kan koble viden om barnets/den unges udvikling til sygeplejen.
- Kan med udgangspunkt i barnet/ den unge og de pårørende vurdere og anvende metoder til patient/brugerinddragelse og sammenhængende patient- og behandlingsforløb, herunder de psykoedukative aspekter.
- Har viden om og kan redegøre for den kommunikative tilgang til samtaler med børn.
- Har viden om og kan redegøre for miljøterapeutisk intervention og anvende denne i forhold til de psykopatologiske problemstillinger.

- Kan med barnet/ den unge som omdrejningspunkt vurdere og anvende metoder der sikrer sammenhængende patientforløb og overgange.
- Kan vurdere og anvende udvalgte metoder til udvikling af det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde inden for børne- og unge psykiatrien.
- Kan selvstændigt tage initiativ til og deltage i udviklingen af det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde inden for børne- og ungdomspsykiatrien.
- Har viden om og kan redegøre for samfundsmæssige, strukturelle og kulturelle bevægelser

